

Bruxelles, 26 noiembrie 2024
(OR. en)

16108/24

CULT 124
EDUC 440
AUDIO 111
SOC 862
EMPL 587
SUSTDEV 126
FIN 1065
PI 198
STATIS 127
RECH 514
GENDER 253

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Subiect:	Concluziile Consiliului privind îmbunătățirea și promovarea accesului la cultură

În continuare, se pun la dispoziția delegațiilor concluziile Consiliului sus-menționate, aprobate de Consiliu (Educație, Tineret, Cultură și Sport) în cadrul reuniunii sale din 26 noiembrie 2024.

Concluziile Consiliului privind îmbunătățirea și promovarea accesului la cultură

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

RECUNOSCÂND

1. Că accesul la cultură este un drept fundamental al omului în temeiul articolului 27 al Declarației universale a drepturilor omului, în care se afirmă că orice persoană are dreptul de a lua parte în mod liber la viața culturală; că drepturile referitoare la patrimoniul cultural sunt legate indisolubil de dreptul de a participa la viața culturală și că copiii au dreptul de a participa pe deplin la viața culturală și artistică în temeiul articolului 31 al Convenției ONU cu privire la drepturile copilului;
2. Pactul ONU pentru viitor¹, care reiterează că drepturile culturale sunt drepturi ale omului și recunoaște rolul culturii în promovarea coeziunii sociale și stimularea dezvoltării durabile;
3. Nevoia de a asigura accesul egal și participarea tuturor la cultură, în conformitate cu articolul 3 din Tratatul privind Uniunea Europeană și cu articolele 21 și 22 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene;
4. Declarația din cadrul Conferinței MONDIACULT a UNESCO din 2022, care subliniază importanța sprijinirii accesului incluziv la cultură și a participării la viața culturală; Carta de la Porto Santo din 2021², care militează pentru eliminarea obstacolelor din calea accesului la cultură, promovând incluziunea și diversitatea în cadrul participării culturale; Declarația de la Cáceres din 2023³, potrivit căreia cultura ar trebui considerată un bun public esențial și universal și ar trebui plasată la cel mai înalt nivel de politică;

¹ Pactul ONU pentru viitor a fost adoptat în cadrul Summitului Viitorului al Organizației Națiunilor Unite (New York, 22-23 septembrie 2024).

² Carta de la Porto Santo a fost adoptată în cadrul conferinței desfășurate în perioada 27-28 aprilie în timpul președinției portugheze a Consiliului Uniunii Europene.

³ Declarația de la Cáceres a miniștrilor culturii din UE din 25-26 septembrie 2023, din timpul președinției spaniole a Consiliului Uniunii Europene.

5. Dreptul persoanelor cu handicap de a participa în condiții egale cu ceilalți la viața culturală, în conformitate cu articolul 30 din Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap și cu Strategia Comisiei Europene privind drepturile persoanelor cu handicap 2021-2030, rolul special al cardului european pentru dizabilitate și al premiului „Access City Award” în facilitarea accesului persoanelor cu handicap la beneficiile și serviciile din domeniul culturii;
6. Invitația Comisiei și a Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, astfel cum figurează în Planul de lucru al UE în domeniul culturii pentru perioada 2023-2026⁴, de a lua în considerare propunerea unui cadru strategic al UE pentru cultură care să reflecte principiile directe stabilite în anexa I a planului de lucru și care să vizeze integrarea strategică a perspectivei politicii culturale și a avantajelor culturii în toate politicile, programele și inițiativele relevante ale UE;
7. Că importanța participării culturale pentru sănătatea și bunăstarea persoanelor, pentru coeziunea teritorială și socială, precum și pentru consolidarea democrației se bucură de o recunoaștere tot mai largă, după cum se evidențiază în domeniul prioritar „Cultura pentru oameni: creșterea participării culturale și a rolului culturii în societate” din Planul de lucru al UE în domeniul culturii pentru perioada 2023-2026 și după cum demonstrează rezultatele raportului Comisiei Europene intitulat *Culture and democracy, the evidence* („Cultura și democrația – dovezi”) și ale proiectului CultureForHealth, finanțat de UE⁵;
8. Eforturile⁶ Uniunii Europene și ale statelor sale membre din ultimele decenii de a facilita accesul și participarea la activitățile culturale și de a crește gradul de sensibilizare în acest sens;

⁴ Rezoluția 2022/C 466/01 a Consiliului.

⁵ <https://www.cultureforhealth.eu/>

⁶ Aceste eforturi includ premiul „Access City Award” al UE, marca patrimoniului european, Ziua Autorilor Europeni, inițiativa „Cultura mișcă Europa”, inițiativa „Capitalele Europene ale Culturii”, premiile culturale ale UE și, la un nivel mai general, proiectele finanțate în cadrul programului „Europa creativă” și al programului „Orizont Europa”.

9. Faptul că Actul european privind accesibilitatea stabilește cerințe de accesibilitate relevante pentru domeniul culturii; Directiva privind accesibilitatea site-urilor web și a aplicațiilor mobile ale organismelor din sectorul public; Directiva și Regulamentul de punere în aplicare a Tratatului de la Marrakesh privind accesul persoanelor cu deficiențe de vedere la materiale imprimare; modificarea Directivei privind taxa pe valoarea adăugată (TVA), care permite aplicarea acelorași cote de TVA pentru publicațiile pe suport fizic sau livrate cale electronică, inclusiv cele împrumutate de biblioteci;
10. Recomandarea⁷ Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, adoptată în 2022, care subliniază rolul esențial al instituțiilor culturale publice în stabilirea de contacte cu publicul larg, inclusiv cu tinerii, și în consolidarea participării culturale și a activităților culturale, indiferent de nivelul de venituri și de educație. Recomandarea evidențiază, de asemenea, nevoia de a recunoaște contribuția culturii la o societate democratică, precum și importanța culturii, a patrimoniului cultural și a peisajului la cele trei dimensiuni ale obiectivelor de dezvoltare durabilă din perspectiva dezvoltării economice, sociale și de mediu a societăților, precum și rolul lor esențial în economia creativă și atractivitatea teritoriilor.

RECUNOSCÂND:

11. Valoarea intrinsecă a culturii ca bază pentru creativitate și autoexprimare, pentru sprijinirea sănătății mintale și a stării de bine, precum și pentru îmbunătățirea calității vieții. Cultura contribuie, de asemenea, la dezvoltarea locală și regională, la inovare, la antreprenoriatul productiv și la progresul economic, prin faptul că îi ajută pe oameni să dobândească competențe esențiale, sprijină transferul de cunoștințe, consolidează încrederea în sine și capacitatea pentru (re)integrarea pe piața muncii și pregătește oamenii pentru învățarea pe tot parcursul vieții;

⁷ Recomandarea Comitetului de Miniștri adresată statelor membre privind rolul culturii, al patrimoniului cultural și al peisajului în abordarea provocărilor mondiale
<https://search.coe.int/cm?i=0900001680a67952>

12. Importanța unei abordări holistice a culturii și a participării culturale, care vizează includerea în aceste concepte a aspectelor participării civice. Acest lucru este esențial pentru atingerea unor obiective sociale precum consolidarea coeziunii sociale și a democrației;
13. Faptul că accesul la cultură poate fi împiedicat de diverse obstacole, inclusiv limitări fizice și financiare personale, obstacole psihologice, bariere senzoriale, cognitive și culturale, toate formele de stereotipuri și de discriminări, inclusiv de gen, obstacole tehnologice, lipsa accesibilității mediilor construite și virtuale, a informațiilor, a comunicării, a produselor și serviciilor, precum și lipsa de timp și interes;
14. Faptul că accesul la cultură este strâns legat de nivelurile de educație, de oportunitățile financiare, de incluziune, accesibilitate, contexte geografice și afecțiuni de sănătate, și că trebuie să se acorde atenție pentru a depăși aceste obstacole și a reduce inegalitățile sociale;
15. Importanța activităților culturale bazate pe nevoile și interesele comunităților regionale și locale;
16. Faptul că, prin dezvoltarea unor tehnologii incluzive și accesibile, cu aplicarea abordării de tip „proiectare universală”, dobândirea de competențe digitale și de educație în domeniul mass-mediei și digitizarea patrimoniului cultural joacă un rol crucial în protejarea și păstrarea valorilor culturale, precum și în furnizarea unui acces neîngrădit, inovator, rapid și abordabil la acestea și în același timp încurajează oamenii să fie creativi și inovatori (de exemplu, prin intermediul platformelor de comunicare socială).

SALUTĂ:

17. Sprijinul în favoarea participării, învățării și mobilității culturale prin intermediul diferitelor acțiuni din cadrul programelor Europa creativă, Erasmus+ și Corpul european de solidaritate;
18. Inițiativa privind platforma patrimoniului european, care vizează intensificarea participării cetățenilor la patrimoniul cultural;
19. Faptul că Eurostatul și-a actualizat recent statisticile culturale privind participarea culturală;
20. Fără a anticipa discuțiile post-2030, campania internațională #culture2030goal, care urmărește integrarea unui obiectiv cultural precis în cadrul obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Agendei post-2030.

INVITĂ STATELE MEMBRE, LA NIVELUL CORESPUNZĂTOR:

21. Să protejeze și să promoveze accesul liber și egal la cultură la toate nivelurile și fără ingerințe sau obstrucționări nejustificate, respectând totodată diversitatea culturală, multilingvismul și drepturile de proprietate intelectuală, de exemplu prin programe de schimb și mobilitate, inițiative, pentru a spori educația în domeniul mass-mediei și a consolida legăturile dintre cultură, inovare și sustenabilitate;
22. Să ofere în continuare oportunități de participare la activitățile culturale, inclusiv prin mijloace digitale, care duc la câștigarea unor noi categorii de public, inclusiv tineri și, într-un sens larg, persoane care întâmpină obstacole în ceea ce privește accesul la cultură, creând astfel incluziune și un sentiment de apartenență la societate;

23. Să mențină dialogul cu sectoarele culturale și creative cu privire la importanța atragerii unui public mai larg și a sensibilizării, la importanța unui program de lucru bine gândit și adecvat al instituțiilor culturale, precum și a unor date ale evenimentelor culturale care să țină seama de nevoile diverselor categorii de public;
24. Să examineze posibilitatea de a încorpora activitățile culturale și patrimoniul cultural în realizarea și punerea în aplicare a altor agende de politică, de exemplu în domeniul dezvoltării regionale și locale, inovării, regenerării urbane, integrării sociale, sănătății, bunăstării și asistenței sociale, printre alte abordări, prin valorificarea potențialului culturii în raport cu sănătatea mintală și prin promovarea, de exemplu, a proiectelor de prescripție culturală;
25. Să examineze posibilitatea de a colabora cu alte sectoare pentru a integra aspecte ale participării culturale în procesele decizionale politice, în procesele de elaborare a strategiilor și în schemele de finanțare din afara politicii culturale și să ia în considerare dezvoltarea în continuare a măsurilor axate pe participarea semnificativă și egală a tuturor persoanelor care întâmpină obstacole în ceea ce privește accesul la cultură;
26. Să examineze posibilitatea de a lua măsuri adecvate în domeniul cultural pentru a elimina inegalitățile legate de accesibilitatea culturii, a siturilor culturale și a monumentelor, ținând seama în special de persoanele cu handicap și cu nevoi speciale, de exemplu prin intermediul mediatorilor culturali;
27. Să examineze posibilitatea de a sprijini instituțiile culturale care oferă oportunități de angajare persoanelor, inclusiv artiștilor, cu handicap și să examineze posibilitatea de a le promova vizibilitatea pentru a reduce decalajul în materie de ocupare a unui loc de muncă între persoanele cu handicap și cele fără handicap;

28. Să promoveze integrarea socială a tuturor persoanelor care întâmpină obstacole în ceea ce privește accesul la cultură, prin examinarea posibilității de a elabora cadre de politică și strategii pe termen scurt și lung și de a crea condițiile necesare prin intermediul unor măsuri și stimulente care să elimine barierele administrative, financiare, lingvistice, socioeconomice și de altă natură din calea participării;
29. Să examineze posibilitatea de a elabora, după caz, strategii bazate pe date concrete și bine fundamentate privind accesul la situri de patrimoniu cultural și monumente, inclusiv soluții de gestionare care să asigure un echilibru între îmbunătățirea accesului pentru toți vizitatorii și respectarea caracterului unic, a integrității și autenticității patrimoniului cultural al locului;
30. Să examineze posibilitatea de a sprijini și stimula organizațiile culturale locale de la firul ierbii din locuri îndepărtate, mici și/sau cu risc de depopulare, în vederea promovării unor programe culturale, a unor inițiative culturale locale și a unor structuri de cooperare incluzive și ascendente;
31. Să aibă în vedere modalități de sensibilizare cu privire la provocările cu care se confruntă persoanele care întâmpină obstacole în ceea ce privește accesul la cultură;
32. Să examineze posibilitatea de a sprijini, după caz, educația formală, informală și nonformală care promovează implicarea în domeniul cultural. Scopul este de a stimula interesul pentru cultură și talentele, de a trezi curiozitatea tinerilor în materie de cultură și de a le dezvolta abilitățile antreprenoriale pentru a stimula dezvoltarea competențelor creative necesare pentru a imagina un viitor mai bun pentru societate;

33. Să faciliteze și să încurajeze dezvoltarea unor parteneriate sustenabile între școli, artiști și organizații culturale, asigurându-se totodată că aceste activități sunt incluzive și accesibile tuturor copiilor, elevilor și tinerilor cu oportunități mai limitate, în special celor cu handicap, și să sprijine învățarea pe tot parcursul vieții și accesul la educația artistică formală și informală și la practicile culturale;
34. Să examineze posibilitatea de a crea formate inovatoare și ușor accesibile adaptate tinerilor pentru a promova participarea acestora la viața culturală;
35. După caz, să examineze posibilitatea de a-și revizui politicile culturale și mecanismele de finanțare pentru a încuraja sprijinul pentru o gamă diversă de organizații culturale incluzive și participative, inclusiv pentru comunitățile de la firul ierbii, respectând în mod adecvat libertatea artistică;
36. Să facă eforturi pentru a atenua barierele financiare din calea participării la domeniul cultural și a ocupării unui loc de muncă în cadrul acestuia, prin promovarea de stimulente care să asigure caracterul accesibil al culturii, precum și să creeze condiții de lucru care să răspundă nevoilor specifice ale profesioniștilor din domeniul culturii și ale artiștilor⁸.

⁸ Cadrul UE pentru situația socială și profesională a artiștilor și lucrătorilor din sectoarele culturale și creative - https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0405_RO.html

INVITĂ STATELE MEMBRE ȘI COMISIA EUROPEANĂ, CU RESPECTAREA PRINCIPULUI SUBSIDIARITĂȚII, ÎN DOMENIILE LOR DE COMPETENȚĂ RESPECTIVE ȘI LA NIVELURILE CORESPUNZĂTOARE:

37. Să examineze posibilitatea de a elabora planuri în materie de drepturi culturale ca instrumente care să evidențieze acțiunile planificate în domeniul drepturilor culturale, cu integrarea unei analize a situațiilor actuale, a identificării obiectivelor precise de atins și a măsurilor concrete pentru punerea lor în aplicare.
38. Să promoveze în continuare instituirea de colaborări și parteneriate transsectoriale pe termen lung între actorii din sectoarele culturale și creative și, de exemplu, instituțiile de învățământ, sociale, din domeniul sănătății și al justiției, precum și organizațiile societății civile la nivel local, regional, național și internațional;
39. Să promoveze în continuare dezvoltarea competențelor digitale ale organizațiilor și profesioniștilor din sectoarele culturale și creative, cu promovarea concomitentă a autoexprimării și a bunăstării digitale și cu evitarea decalajului digital.
40. Să mențină un dialog periodic cu organizațiile culturale, inclusiv cu cele care reprezintă persoane cu handicap, societatea civilă și publicul larg, cu privire la accesul egal la cultură, punând accentul în special pe digitalizare și pe respectarea diversității lingvistice și culturale, precum și adaptând serviciile existente și elaborând noi servicii pentru diverse forme de handicap și deficiență;

41. Să încurajeze cercetarea vizând evaluarea, pe bază de date defalcate și dovezi, a nevoilor și obiceiurilor culturale ale persoanelor care întâmpină obstacole în ceea ce privește accesul la cultură; să ofere formare suplimentară profesioniștilor din domeniul culturii care își desfășoară activitatea în sectoare conexe;
42. Să ia în considerare examinarea mai aprofundată a factorilor care îngreunează accesul la cultură, acordând o atenție deosebită zonelor rurale și îndepărtate și/sau zonelor expuse riscului de depopulare, problemelor sociale și economice, handicapului, condițiilor de sănătate, privării de libertate, genului, vârstei și nivelului de educație. Aceasta ar putea include examinarea a diferite niveluri și domenii de acces, precum și a barierelor structurale, dar și fizice, lingvistice și psihologice;
43. Să ia în considerare, în colaborare cu Grupul de experți al statelor membre privind statisticile culturale din cadrul Eurostatului, îmbunătățirea modalităților actuale de măsurare a participării culturale, cu obiectivul de a furniza statistici în domeniul culturii mai frecvente și mai bine orientate și de analiza relația dintre cultură și aspectele sociale, financiare și de sănătate, ținând seama în special de inegalitățile socioeconomice;
44. Să ia măsuri suplimentare pentru a promova patrimoniul cultural al statelor membre și a-l pune la dispoziție în cadrul bibliotecii digitale Europeana prin intermediul unor agregatori naționali; să dezvolte în continuare spațiul european comun al datelor pentru patrimoniul cultural pentru a permite partajarea datelor privind patrimoniul dincolo de frontierele naționale, facilitând astfel un acces mai larg la patrimoniul european și reutilizarea acestuia;
45. Să ia în considerare includerea participării culturale și consolidarea infrastructurilor culturale printre obiectivele viitoarelor ediții actualizate ale planurilor naționale de redresare și reziliență.

INVITĂ COMISIA EUROPEANĂ:

46. Să încurajeze crearea de rețele ale profesioniștilor care organizează evenimente și activități culturale adresate persoanelor care întâmpină obstacole în ceea ce privește accesul la cultură. În acest sens, o atenție deosebită trebuie acordată populației din zonele suburbane, postindustriale, rurale și periferice, din regiunile ultraperiferice și din zonele expuse riscului de depopulare sau de excluziune socială;
47. Să valorifice oportunitățile existente de a colecta, organiza și prezenta într-un mod ușor de consultat bunele practici ale statelor membre în ceea ce privește facilitatea accesului la cultură pentru persoanele care întâmpină obstacole;
48. Să continue să acorde prioritate participării culturale și să faciliteze accesul la cultură în cadrul lucrărilor sale actuale și viitoare, de exemplu prin intermediul programului în curs de desfășurare „Europa creativă” (2021-2027);
49. Să examineze posibilitatea de a include aspecte culturale în acțiunile de monitorizare desfășurate în statele membre de Centrul AccessibleEU⁹, cu o atenție deosebită pentru accesibilitatea culturii;
50. Să încurajeze cercetarea privind diversitatea socială a sectoarelor culturale și creative din UE și influența acestora asupra participării culturale;
51. Să examineze posibilitatea desfășurării unui sondaj Eurobarometru care să evalueze atitudinile și opiniile oamenilor din Uniunea Europeană în ceea ce privește implicarea în activități culturale și accesul la cultură – acordând o atenție deosebită acțiunilor culturale formale și informale, dar și persoanelor care nu participă la astfel de acțiuni – și rolul potențial al culturii în îmbunătățirea calității vieții oamenilor;
52. Să examineze dacă accesul la preț redus la instituțiile culturale și la conținutul cultural în Uniunea Europeană ar putea fi legat de legitimația europeană de student.

⁹ https://accessible-eu-centre.ec.europa.eu/index_en#:~:text=About%20AccessibleEU,-AccessibleEU%20is%20one&text=It%20is%20a%20resource%20Centre,on%20equal%20basis%20with%20others.

DEFINIȚII:

În sensul prezentelor concluzii, se aplică următoarele definiții:

- „acces la cultură” înseamnă capacitatea oricărei persoane, indiferent de mediul din care provine, de abilitățile sale ori de circumstanțe, de a participa pe deplin la activități și experiențe culturale;
- „participarea culturală” include o gamă variată de activități culturale active și pasive, cum ar fi mersul la cinema și la bibliotecă, asistarea la spectacole live, vizitarea unor situri culturale (monumente istorice, muzee, galerii de artă sau situri arheologice) sau practicarea unor activități artistice și crearea de conținut;
- „Access City Award” (ACA) a fost creat de Comisia Europeană în 2011 pentru a recompensa orașele care tratează accesibilitatea pentru persoanele cu handicap drept o prioritate. În cadrul acestui concurs se acordă premii în bani orașelor care adoptă o abordare globală în ceea ce privește accesibilitatea. Principalele domenii vizate de acest premiu sunt: 1) mediul construit și spațiile publice, 2) transporturile și infrastructura aferentă, 3) informarea și comunicarea, inclusiv noile tehnologii, și 4) dotările și serviciile publice;
- „economia creativă” (cunoscută și sub denumirea de „economie portocalie”) este un concept în evoluție bazat pe contribuția activelor culturale și pe potențialul acestora de a contribui la creșterea și dezvoltarea economică. Conceptul înglobează aspecte economice, culturale și sociale care interacționează cu obiectivele în materie de tehnologie, proprietate intelectuală și turism;

- „prescripție culturală” sau „prescripție socială bazată pe cultură” se referă la practica prin care profesioniștii din domeniul sănătății recomandă activități culturale, cum ar fi vizite la muzee, spectacole de teatru, cursuri de dans sau proiecte de artă comunitare, pentru a îmbunătăți starea de sănătate fizică și mintală a pacienților. Această abordare urmărește reducerea stresului, consolidarea legăturilor sociale și sporirea bunăstării generale;
- abordarea de tip „proiectare universală” este o filosofie de proiectare care vizează crearea de produse, servicii și medii care să fie accesibile și utilizabile de un număr cât mai mare de persoane;
- „mediatori culturali” înseamnă profesioniști care facilitează accesul unui număr mai mare de persoane la lucrări și producții culturale într-un mod informal și individualizat. Aceasta include eliminarea unor posibile obstacole și adaptarea medierii la persoane cu handicap și alte nevoi speciale. Medierea culturală este procesul prin care oamenii sunt ajutați să înțeleagă arta pe deplin prin implicare și participare;
- „plan în materie de drepturi culturale” înseamnă un cadru conceput pentru a pune în aplicare acțiuni în domeniul drepturilor culturale. Acesta prezintă inițiativele care trebuie luate, cuprinde o evaluare a situației actuale, identifică obiective specifice care trebuie atinse și detaliază măsurile specifice de care este nevoie pentru a asigura îndeplinirea obiectivelor respective;
- „agregatorii” lucrează cu instituțiile din domeniul patrimoniului cultural pentru a pune datele acestora la dispoziție prin intermediul Europeana și al altor platforme digitale în statele membre și a partaja datele respective prin intermediul spațiului european comun al datelor pentru patrimoniul cultural (<https://pro.europeana.eu/page/aggregators>).

DOCUMENTE DE REFERINȚĂ:

Tratatele UE

- Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (2012/C 326/02)

Consiliul Uniunii Europene

- Concluziile Consiliului privind promovarea accesului la cultură prin mijloace digitale, cu accent pe atragerea unui public mai larg (2017/C 425/03)
- Concluziile Consiliului privind redresarea, reziliența și durabilitatea sectoarelor culturale și creative (2021/C 209/03)
- Concluziile Consiliului privind capacitatea sectoarelor culturale și creative prin atragerea bazată pe date a unui public mai larg (C/2024/3542)
- Concluziile Consiliului privind patrimoniul cultural ca resursă strategică pentru o Europă durabilă (2014/C 183/08)
- Concluziile Consiliului privind guvernanta participativă a patrimoniului cultural (2014/C 463/01)
- Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată (JO L 347, 11.12.2006, p. 1-118)
- Directiva (UE) 2018/1713 a Consiliului din 6 noiembrie 2018 de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește cotele de taxă pe valoarea adăugată aplicate cărților, ziarelor și periodicelor (JO L 286, 14.11.2018, p. 20)
- Rezoluția Consiliului privind Planul de lucru al UE în domeniul culturii pentru perioada 2023-2026 (2022/C 466/01)
- Rezoluția Consiliului din 6 mai 2003 privind accesibilitatea infrastructurii culturale și a activităților culturale pentru persoanele cu handicap (2003/C 134/05)
- Raportul grupului de experți instituit în cadrul metodei deschise de coordonare (MDC) intitulat *From social inclusion to social cohesion – The role of culture policy* („De la incluziunea socială la coeziunea socială – Rolul politicii culturale”), 2019

Comisia Europeană

- Orientările în materie de politici ale platformei societății civile privind accesul la cultură
- Recomandarea Comisiei privind un spațiu european comun al datelor pentru patrimoniul cultural [C(2021) 7953 final]
- Recomandarea Comisiei privind digitizarea și accesibilitatea online a materialului cultural și conservarea digitală (2011/711/UE)
- Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată „O nouă agendă europeană pentru cultură” [COM(2018) 267 final]
- Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată „O Uniune a egalității: Strategia privind drepturile persoanelor cu handicap 2021-2030 [COM(2021) 101 final]
- Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată „Consolidarea identității europene prin educație și cultură [COM(2017) 673 final]
- Statisticile Eurostat privind cultura

- Raportul Comisiei Europene intitulat *Culture and Democracy, the evidence. How citizens' participation in cultural activities enhances civic engagement, democracy and social cohesion: lessons from international research* („Cultura și democrația – dovezi. Modul în care participarea cetățenilor la activități culturale sporește implicarea civică, democrația și coeziunea socială: învățăminte desprinse din cercetarea internațională”), 2023
- Cadrul de acțiune european pentru patrimoniul cultural, document de lucru al serviciilor Comisiei, 2019
- Raportul intitulat *Policies and good practices in the public arts and in cultural institutions to promote better access to and wider participation in culture* („Politici și bune practici în artele publice și în instituțiile culturale pentru a promova un acces mai bun și o participare mai largă la cultură”), 2012
- Raportul intitulat *Study on audience development – How to place audiences at the centre of cultural organisations* („Studiu privind atragerea unui public mai larg – Plasarea publicului în centrul organizațiilor culturale”), 2017
- Raportul de brainstorming „Vocile culturii” intitulat *Social inclusion: partnering with other sectors* („Incluziunea socială: stabilirea de parteneriate cu alte sectoare”), octombrie 2018
- Raportul „Vocile culturii” intitulat *The role of culture in non-urban areas of the European Union* („Rolul culturii în zonele neurbane ale Uniunii Europene”), 2020
- Atelierul dedicat experților statelor membre ale UE pe tema culturii în favoarea coeziunii sociale, 2020
- Raportul „Vocile culturii” intitulat *Youth, Mental health and Culture* („Tinerii, sănătatea mintală și cultura”), 2023

- Directiva (UE) 2016/2102 a Parlamentului European și a Consiliului din 26 octombrie 2016 privind accesibilitatea site-urilor web și a aplicațiilor mobile ale organismelor din sectorul public (JO L 327, 2.12.2016, p. 1)
- Directiva (UE) 2019/882 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor (JO L 151, 7.6.2019, p. 70)
- Directiva (UE) 2017/1564 a Parlamentului European și a Consiliului 13 septembrie 2017 privind anumite utilizări permise ale anumitor opere și ale altor obiecte ale protecției prin drept de autor și drepturi conexe în beneficiul persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate și de modificare a Directivei 2001/29/CE privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională (JO L 242, 20.9.2017, p. 6-13)
- Regulamentul (UE) 2017/1563 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 septembrie 2017 privind schimbul transfrontalier între Uniune și țările terțe de exemplare în format accesibil ale anumitor opere și ale altor obiecte ale protecției prin drept de autor și drepturi conexe în beneficiul persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate (JO L 242, 20.9.2017, p. 1-5)
- Directiva (UE) 2019/790 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind dreptul de autor și drepturile conexe pe piața unică digitală și de modificare a Directivelor 96/9/CE și 2001/29/CE (JO L 130, 17.5.2019, p. 92-125)

Parlamentul European

- Rezoluția Parlamentului European din 13 decembrie 2022 intitulată „Către drepturi egale pentru persoanele cu dizabilități” [2022/2026(INI)]
- Rezoluția Parlamentului European din 14 iunie 2018 referitoare la barierele structurale și financiare în calea accesului la cultură [2017/2255(INI)]
- Rezoluția Parlamentului European din 8 martie 2022 referitoare la rolul culturii, educației, mass-mediei și sportului în combaterea rasismului [2021/2057(INI)]
- Rezoluția Parlamentului European din 14 decembrie 2022 referitoare la punerea în aplicare a Noii agende europene pentru cultură și a Strategiei UE pentru relațiile culturale internaționale [2022/2047(INI)]
- Analiza aprofundată a Parlamentului European intitulată „Accesul la cultură în Uniunea Europeană”, iulie 2017
- Raportul privind barierele structurale și financiare în calea accesului la cultură [2017/2255(INI)]

Comitetul Economic și Social European

- Avizul pe tema „Contribuția zonelor rurale din Europa la Anul European al Patrimoniului Cultural 2018 prin asigurarea sustenabilității și coeziunii dintre zonele urbane și cele rurale” (EESC 2018/01641)
- Avizul pe tema „Asigurarea egalității de șanse și a incluziunii sociale în ceea ce privește accesul la cultură, învățarea pe tot parcursul vieții și rolul instituțiilor culturale publice în acest proces” (SOC/809-EESC-2024)

Comitetul European al Regiunilor

- Avizul pe tema „Promovarea politicilor culturale în zonele rurale în cadrul strategiilor de dezvoltare și coeziune teritorială și al Agendei 2030” (C/2024/1040)

Organizația Națiunilor Unite

- Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu handicap, adoptată în 2006
- Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, 1966
- Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, 1966
- Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, 1989
- Raportul UNCTAD pe 2023 privind comerțul și dezvoltarea:
<https://unctad.org/publication/trade-and-development-report-2023>
- Pactul ONU pentru viitor, 2024

UNESCO

- Conferința mondială a UNESCO privind politicile culturale și dezvoltarea durabilă – MONDIACULT 2022: <https://www.unesco.org/en/articles/unesco-world-conference-cultural-policies-and-sustainable-development-mondiacult-2022>
- Convenția UNESCO din 2005 asupra protecției și promovării diversității expresiilor culturale
- Cadrul UNESCO pentru educația culturală și artistică, 2024

Alte documente

- Declarația de la Cáceres a miniștrilor culturii din UE din 25-26 septembrie 2023, din timpul președinției spaniole a Consiliului Uniunii Europene
- Raportul final pe 2012 al Rețelei sistemului statistic european pentru cultură (ESSnet-Cultură): https://ec.europa.eu/assets/eac/culture/library/reports/ess-net-report_en.pdf
- Datele din cadrul statisticilor UE referitoare la venit și la condițiile de viață (EU-SILC) <https://ec.europa.eu/eurostat/web/income-and-living-conditions/information-data>
- Carta de la Porto Santo, 25 aprilie 2021: <https://portosantocharter.eu/the-charter/>
- Recomandarea Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind rolul culturii, al patrimoniului cultural și al peisajului în abordarea provocărilor mondiale [CM/Rec (2022) 15]
- *Culture's contribution to health and well-being* („Contribuția culturii la sănătate și bunăstare”), raport CultureForHealth, 2023
- *Arts and Health: supporting the mental well-being of forcibly displaced people* („Arta și sănătatea: sprijinirea bunăstării mintale a persoanelor strămutate forțat”), Organizația Mondială a Sănătății și CultureForHealth, 2022.